

**ЈАВНА ОПШТИНСКА УСТАНОВА ДЕТСКА ГРАДИНКА
„СНЕЖАНА“
ЧАИР, СКОПЈЕ**

**ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА
ЗА ПЕРИОДОТ 2020/21 ГОДИНА**

Септември 2021

ИЗВЕШТАЈ
За работа на јавната општинска установа детска градинка
„Снежана“, Чаир – Скопје
2020/21 година

1. Вовед

Преку извештајот за работа на Јавната општинска установа детска градинка „Снежана“, Чаир – Скопје се образложува целокупната дејност за периодот 2020/21 година, која е реализирана согласно следните законски одредби и програми:

- Законот за заштита на деца (Сл. Весник на Р.Македонија бр. 98/2000 година со измените и дополнувањата во Сл. Весник бр 17/2003; 65/2004; 113/2005; 98/2008; 83/2009; 170/2010; 22/13; 87/13 и 22/14 година.
- Програма за работа на Градинката за периодот 2020/21 година;
- Статутот на Детската градинка;
- Програма за рано учење и развој донесена од Министерот на Министерството за труд и социјална политика на Р. Македонија врз основа на член 168 став (5) од Законот за заштита на деца (Службен весник број 22/13 и 12/14.
- Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години
- Правилник за формата, содржината и начинот на водење на педагошката документација и евиденција во детска градинка донесен од Министерот на Министерството за труд и социјална политика на Р. Македонија во Сл. Весник број 87 од 17. 06. 2013 година;
- Уставот на Р. Македонија;
- Постоечката законска регулатива;
- Други документи и проекти кои имаат карактер за развој и унапредување на грижата за детето, со цел обезбедување здраво и среќно детство каде детето е главен и активен субјект во целокупниот процес на воспитанието.

Годишниот извештај содржи и реализирани активности во одделни области кои што не се планирани со програмата, но произлегле во тековното работење.

Годишниот извештај се заснова на основните принципи на работата на предучилишната установа: еднаков пристап до квалитетно воспитание и образование за секое дете во раниот детски развој, развој на индивидуалниот личен интегритет, посебен пристап и однос кон секое дете поединечно,

холистички пристап кон развојот на детето, почитување правата на децата, инклузија - вклученост на семејствата и заедницата, користење разновидни пристапи кон учењето и создавање стимулативна, структурирана, здрава и безбедна средина.

Годишниот извештај се базира на педагошката евиденција и документација водена во текот на 2020/21 година и тоа: превентивно - здравствена, евиденција, евиденција и документација за воспитно - образовната работа на воспитните тимови, директорот, стручните работници и соработници, евиденција за соработка со родители/старатели и соработка со пошироката општествена средина и стручни институции, прослави и други јавни манифестации.

Согласно законските акти, програмите, дополнителните активности успеавме да ја реализираме основната цел на градинката, а тоа е згрижување, нега, исхрана, воспитание, образование, спортско-рекреативни, културно-забавни активности, мерки и активности за подобрување и зачувување на здравјето на детето, како и активности кои имаат за цел да го поттикнуваат интелектуалниот, емоционалниот, моралниот, физичкиот и социјалниот развој на децата со инплементирање на Стандардите за ран детски развој

Во текот на годината бевме посетени од Државен просветен инспекторат, инспекциски надзор за Инклузија на деца роми-сектор за заштита на деца, Институт за јавно здравје - санитарна инспекција, Агенција за храна и ветеринарство, Инспекција од МТСП, Дирекција за заштита и спасување, Инспекциски надзор од државен архив и други.

Од Извештаите е констатирано дека градинката ги исполнува условите за работа и дејноста ја остварува согласно Законот за Заштита на деца, Законот за Јавни набавки, Законот за Финансиско работење и други законски прописи и регулативи.

2. Услови за работа и организациска поставеност

а) Просторни услови

Престојот на децата во ЈОУДГ „Снежана“, Чаир - Скопје, се организира во два објекти во кои постојат солидни, архитектонско, педагошко, здравствено - хигиенски услови за работа. Во рамките на територијата на општина Чаир просторно објектите не се многу оддалечени, што обезбедува лесна и непосредна комуникација за организирање на сите процеси на работењето во реализирање на програмските цели и задачи. Проектираниот капацитет на установата изнесува 370 деца, запишани **334** деца, распоредени по објекти:

- Објект „Џуџиња“ - 161 деца ул. „Џон Кенеди“ бр. 1.
- Објект „Снегулко“ - 173 деца ул. „Никола Грчето“ бр.3

Воспитно-образовната работа се реализираше на македонски, албански и турски јазик прикажани на:

Табела бр. 1

Р.бр.	Објект	Проектиран капацитет	Опфат на деца		Јазик на кој се изведува воспитно-образовната работа			вкупно
			јасли	градинка	македонски	албански	турски	
1	„Џуџиња“	180	22	139	108	53	/	161
2	„Снегулко“	190	20	153	24	143	6	173
	Вкупно	370	42	292	132	196	6	334

Објектот „Џуџиња“ е тврда градба наменски граден и опремен. Објектот се наоѓа во непосредна близина на ОУ „Васил Главинов“ со вкупно 1800 м² и 3600 м² дворна површина. Дел од дворната површина е заградена, тревата обновена и поставени се реквизити (љуљашки, клацкалка, лизгалки за деца) и истиот беше на располагање за користење од страна на воспитните тимови и децата. Таа површина е лесна за одржување, бидејќи е оградена и не е лесно достапна за случајни минувачи. Другиот дел од дворната површина не е комплетно ограден и во доцните попладневни часови е често посетен од локалното население. Со тоа е изложен на уништување на тревната површина и загрозен од еколошки аспект. Исто така, асвалтираната патека е комплетно раскопана и уништена, а со тоа се доведени во опасност од паѓање и повреди на родителите, децата и вработените, како и поголема амортизација на возилото наменето за пренос на храна и за други службени потреби на градинката. Патеката истовремено е и официјален влез за службеното возило како и за други возила за набавка на прехранбени продукти, пренос на храна и друго. Овој проблем тековно ќе го решаваме следната 2021-22 година, бидејќи е од приоритетно значење за нормално функционирање на градинката.

Објектот располага со 10 занимални и во него работат 44 вработени, и згрижени 161 деца. Занималните се опремени со потребниот инвентар (масички, столчиња, разни воспитно-образовни центри и катчиња, нагледни средства и имаат сопствени комплетно нови санитарни јазли. Изминатата 2020/21 год. не се реализираа некои планирани набавки како целозна замена на стари клими со нови, санирање на подни површини на занимални со оштетен паркет, снабдување на сите групи со лаптопи и друго. Но во рамките на можностите две занимални што воопшто не беа климатизирани изминатата година ги снабдивме со нови клими а персоналот од сите групи доби таблети за непречено извршување на електронското водење на дневникот за работа и други воспитно образовни намени во рамките на дејноста. Во секој случај овозможена е основната функција, целодневен престој и непречено згрижување, воспитание и образование на деца на возраст од 8 месеци до поаѓање на училиште.

Во овој објект се сместени и економските простории, централната кујна, перална, сушална и други потребни простории, амбуланта и заедничка административна служба. Градинката без тешкотии ги опслужуваше потребите на двата објекти во составот на градинката.

Објектот „Снегулко“ е тврда градба кој е наменски граден и опремен, лоциран во непосредна близина О.У. „Рајко Жинзифов“. Објектот располага со 1800 м² и 10.000 м² дворна површина.

Дворното место на градинката не е соодветно оградено односно оградата е демолирана од разни локални минувачи и на тој начин истото не е безбедно ни за децата ни за родителите ниту за вработените. Од таа причина дворното место во тој објект е на “ располагање “ на секој еден случаен минувач од локалното население. Истиот е секојдневно изложен на фрлање на разновиден отпаден материјал, унишување на тревната површина, ноќно собирање на адолесценти и деликвентски однесување. Објектот постојано е изложен на обивања и кражби, кршење на врати и прозори, кражба на телевизори надворешните мотори на климите и друго, што дополнително ги оштетува групите и градинката воопшто. За истите беше известена агенцијата за обезбедување Шпата а исто така беше пријавувано во најблиската полициска станица, за што има записници но сторителите не се најдени а демолирањата продолжуваат. Во план е осветлување на објектот на најризичните места со сензорни рефлектори како би се намалила опасноста од нови кражби и обивања, како и оградување барем на дел од дворот каде е најлесна мета за оштетување на имотот на градинката.

Сето горе наведено го отежнува одржувањето на објектот, ја намалува безбедноста на објектот и сите корисници на истиот. И секако е цел на оправдано внимание и критика од страна на сите засеганти страни.

Во објектот постојат основните административно, педагошко и здравствено - хигиенски услови за целодневен престој на децата од 8 месеци до поаѓање на училиште. Во објектот работат 39 вработени и згрижени се **173** деца.

Истиот располага со 11 занимални кои што се соодветно опремени, гардероби за децата, санитарни јазли, холови, повеќе влезови за прием на деца, просторија или сала за разни манифестации и одржување на физичкото воспитание, библиотека со стручна литература и други простории за непречено одвивање на дејноста на градинката. Две занимални што беа дадени на користење на ОУ Рајко Жинзифов се вратени на градинката за повторно користење и доа дополнително даде можност за опфаќање и згрижување на поголем број на деца. Занималните веднаш беа искречени и оспособени за потребите за згрижување на деца од предучилишна возраст.

Изминатата 2020/21 година беа сменети чешмите и лабавоата во повеќето санитарни јазли, исто така беа заменети и детските школки, беа обновени занимални со нови завеси и заштитни за сонце. Беше купен материјал и се

соши нова постелнина за неколку групи. Стари правосмукалки беа заменети со нови а исто така и три занимални беа снабдени со нови клими.

Во текот на целата година дворовите беа максимално искористени секогаш кога дозволуваа временските услови за реализирање игри на воздух и прошетки како природен фактор за развојот и здравјето на децата. За безбедноста на објектите како и дворните површини беа ангажирани лица од агенција за обезбедување „Шпата“ со надзор кој се врши во ноќните часови, и оваа практика има потреба да продолжи и понатаму.

б) Опременост на центрите за учење и активности

Детски катчиња (центри за активност)

Опременоста на ентериерот одговара на функцијата на градинката во сите објекти. Воспитно-образовните активности во просторијата за учење треба да се реализираат во центрите за учење. Основни центри се:

- Литературен центар
- Математички центар
- Центар за игри со конструктивен материјал
- Научно-истражувачки центар
- Уметнички центар
- Компјутерско-информатички центар
- Центар за игра на улоги, драматизација и куклени претстави
- Центар за изложување на детски творби.

Во текот на годината според потребите и можностите групите и центрите во нив беа збогатени со нови сликовници, игровни и дидактички средства и опрема за развивање на тематски и творечки игри. Особено групите со настава на албански јазик слабо располагаа со сликовници и друга литература за деца и поради тоа беа снабдени и надополнети со соодветна литература наменета за возраста на децата. Набавката на наставно образовни помагала требаше да продолжи, но беше стопирана заради новонастанатата ситуација со ковид 19 пандемијата.

Степенот на опременост сеуште не ги задоволува современите услови за квалитетна воспитно-образовна работа, и како резултат на тоа има потреба од континуирано надополнување и обновување на дидактички материјал во групите и замена на оштетениот инвентар со нов.

в) Степен на опременост и оценка на користењето на аудиовизуелните средства и други технички помагала.

Градинката располага со следните аудио-визуелни средства и други технички помагала:

- ЦД плеери
- ТВ приемници

- ЛЦД проектор со платно за прожектирање
- ДВД плеери
- Компјутери
- Лаптопи,
- Екстерни хард дискови
- Дигитални фотоапарати
- Фотокопири
- Принтери
- Клавири
- Клавијатури

г) Стручна литература, стручни списанија и литература за деца набавена во текот на годината

ЈОУДГ за стручно усовршување на кадарот и за унапредување на дејноста располага со соодветен библиотечен фонд од стручна литература за деца, чиј број, во текот на наредната година ќе се зголемува. Библиотечниот фонд располага со книги кои го следат современиот тренд на педагошка наука, како и современите потреби за реализација на воспитно-образовната дејност.

Сите објекти во градинката се опремени со библиотеки, со солиден фонд на стручна литература и литература за деца. Во текот на целата година библиотеките во континуитет се збогатуваа со нова литература за деца и стручна литература со цел да им помогне на воспитните тимови успешно реализирање на згрижувачката и воспитно-образовната работа со децата. Оваа година библиотеките беа збогатени со нови дидактички средства, спортски реквизити, стручни книги, сликовници, енциклопедии, дидактички и едукативни книги наменети за деца од сите возрастни групи.

За реализација на згрижувачката и воспитно-образовната работа со деца се користат списанија и прирачници за деца „Росица“ и „Смешко“. Тие претставуваат важен сегмент во секојдневната воспитно-образовна работа со децата. Овие детски списанија даваат извонредна можност децата да се стекнат со нови знаења, умеања и вештини, индивидуална работа со секое дете и следење на напредокот и развојот на децата. Покрај тоа, преку овие списанијата се овозможува и поттикнува комуникација и интеракција помеѓу семејството и градинката, и можност за едукативно делување на родителите. Затоа слободно може да кажеме дека со ваков квалитет и постојано напредување, списанијата за деца и понатаму ќе бидат дел од нашата едукативна практика.

За потребите на административната служба претплатени сме на списанијата: „Службен весник на РМ“, „Просветно дело“, месечен билтен на ФВ-консалтинг, месечен билтен од ЗФР на локалната самоуправа и јавните претпријатија кои овозможуваат секојдневно следење на измените во законските прописи.

д) Организација на времето за престој во градинката

ЈДГ во текот на годината обезбеди оптимални услови за работа на децата, преферирајќи ги притоа индивидуалните специфики на секое дете посебно, неговите потреби, способности, интереси и сл.

Работното време на градинката беше од 6 часот до 18 часот, во сите објекти. Полудневниот престој се реализираше во терминот од 8 до 11 часот, односно 12 часот, во зависност од видот на оброкот за кој се определуваат родителите.

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВРЕМЕТО
(времетраење на програми за престој)
Целодневен престој

Ред. број	Активности	Време	Забелешка
1.	прием на децата и слободни активности (игри по избор на децата)	Од 6:00 До 8:15	
2.	Утринска гимнастика	8:15	
3.	појадок	8:30	
4.	Реализација на дневно планирање	9:00	
5.	ужинка	10:00	
6.	Реализација на дневно планирање	10:30	
7.	Прошетки, набљудување и престој на воздух	11:15	
8.	Средување на центрите за учење	12:00	
9.	ручек	12:15	
10.	Пасивен одмор-спиене	12:45	
11.	ужинка	14:30	
12.	Реализација на факултативни програми	15:00	
13.	Реализација на дневно планирање	15:30	
14.	Слободни игри	16:45	
15.	Средување на центрите за учење	17:30	
16.	Заминување на децата	До 18:00	

3. Содржина на дејноста

а) Згрижувачка дејност

Престојот на 60 деца од 0-2 години беше организиран во четири групи , по две групи во објектите „Џуџиња„ и „Снегулко“.

Поради недостаток на просторни услови место во три групи децата од јасли се организирани во четири возрастни групи и тоа: Две групи со деца на возраст од 0-18 месеци и две групи на возраст од 18-24 месеци со целодневен престој. Во текот на годината континурано се обезбедуваше грижа, нега, исхрана, одмор по потреба на децата, превентивна здравствена заштита, забава, игра и воспитна работа. Воспитувањето и негата на децата од најрана предучилишна возраст се реализираше од (негователки), со стручна поддршка од страна на директорот, и стручниот тим на Градинката.

При планирањето и реализацијата на активностите за работа со децата активностите кои ги реализираа негувателките придонесуваа за правилен раст и развој на децата, почитувајќи ги основните потреби на децата за храна, нега, грижа и љубов како и развивање на социо-емоционалните, интелектуалните и физичките способности.

б) Организација на воспитно – образовната дејност

Во детската градинка животот и работата на децата беше организиран во два објекти во 21 воспитна група. Просторната близина на објектите овозможуваше добра комуникација и организирање на сите процеси во работењето, а со тоа и реализација на целите и задачите што произлегуваат од организирањето на престојот и опфатот на децата.

Во градинката престојуваа деца од 24 месеци до поаѓање на училиште на кои им се обезбедуваа: четири obroka, попладневен одмор, превентивна здравствена заштита и воспитно-образовна работа.

Дневниот распоред на активностите се одвиваше според Програмата за рано учење и развој и тоа: прием на децата и слободни активности, утринска гимнастика, појадок, реализација на дневно планирање (организирани дневни активности: индивидуални, групни и фронтални, работа во центрите за учење, игри, прошетки, набљудувања и престој на воздух, ручек, пасивен одмор, ужина, реализација на дневно планирање, слободни игри и заминување на децата.

Во текот на учебната 2020/21 година беа реализирани сите планирани програмски содржини, задачи и активности. При нивната реализација се поаѓаше од возраста на децата, се следеше нивниот интерес, потреби и можности, почитувајќи ги нивните развојни и индивидуалните способности.

За поуспешно релизирање на сите планирани активности беше обезбедена стимулативна средина, нагледност и автетичност во воспитно – образовниот процес, позитивна социо – емоционална клима и поттикнување на децата за истражувачки и креативни активности.

Во текот на учебната 2020/21 година беа испланирани и реализирани повеќе интересни теми, прилагодени на развојните потенцијали, потреби и интереси на детето каде што воспитувачите беа поттикнувачи, организатори и креатори на сопствените цели и задачи.

Во текот на целата година кај децата се негуваа и развиваа работни навики со цел да се изгради позитивен однос кон работата, да стекнат нови вештини, знаења и умеања, да се однесуваат одговорно кон работата и работните задачи свесни за своите обврски, да го ценат својот труд и трудот на другите, да се развие свеста кај децата дека секој човек има потреба и обврски да работи.

Во текот на учебната 2020/21 година комисијата вршеше упис на деца на упразнето место во соодветна група според возраста.

в) Престојот на децата од училишна возраст

Согласно Законот за заштита на деца во текот на летните месеци се организираше и престој на деца од училишна возраст. Оваа година поради Ковид пандемијата во летниот период немаше згрижување на школски деца

4. Планирање и подготовка на воспитно – образовната работа

Годишната програма за работа на ЈОУДГ „Снежана“ за 2020/21. година донесена е во месец Септември 2020 година изготвена врз основа на: Законот за заштита на децата, Програмата за рано учење и развој со имплементација на Стандардите за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години, Програма за инклузија на децата со посебни потреби, Програма за едукација на деца од предучилишна возраст со процесот на одгледување и конзумирање на здрава храна“ и проектите: „Градини во детските градинки“, „Градот низ детските очи“, „Бон-Тон“, „Семејство и семејни вредности“, „Здрави животни навики и безбедно однесување“, „Традиционални игри“, „Спорт и спортски активности“, „Моја хигиена - моја навика“, „Рециклирање со имагинација“, „Мултикултурализам и почитување на различностите“, „Пакомак“, хуманитарни акции и кампањи „Од дете за дете“.

Воспитно-образовната работа се планираше и реализираше интегрирано во рамките на Долгорочно годишно планирање, среднорочно – тематско и краткорочно дневно планирање (дневен оперативен план). При планирањето на воспитно-образовната работа се поаѓаше од потребите, интересот, индивидуалните можности и способности на децата со цел организирано влијание на целокупниот развој на детето и достигнувањата во разни домени на развојот: Физичко здравје и моторен развој; јазик, комуникација и писменост; социјален развој; когнитивен развој; и пристап кон учење. Темите и целите се планираа според возраста и развојните можности и потенцијали на децата имајќи ги во предвид стандардите од развојните домени. Планирањето се реализираше тимски со учество на воспитниот кадар и педагошката служба.

Во согласност со современиот тек и брз развој на науката, техниката и техничките достигнувања, стручно-научните сознанија во воспитанието и образованието, а согласно со искуствата и можностите на детската градинка, приоритетна и основна задача на воспитно-образовниот и згрижувачки кадар во работа со децата беше продлабочување на сите активности кон поквалитетно згрижување, воспитание и образование пред се стимулативни услови за развој на детето и развивање на неговите позитивни страни и творечки потенцијали.

Воспитно образовната работа се остваруваше низ разновидни и добро одбрани теми кои придонесоа за:

- Создавање на поволна и позитивна средина за учење и развој;
- Остварување правилен психо-физички развој на децата и формирање основни културно - хигиенски навики;
- Социјализација на децата преку организирани воспитно-образовни активности;
- Негување и збогатување на детското творештво и способност за изразување на говорот, ликовниот и музичкиот израз низ играта и другите активности;
- Интелектуален, емоционален и социјален развој на детето;
- Здобивање со основни знаења, вештини и навики, развивање кај децата свест за општествена одговорност и активно вклучување во општествениот живот, изградување на хумани односи меѓу половите и правилен однос кон животната средина;
-

Од направените анализи во текот на учебната 2020/21. по воспитни групи и од извештаите на стручните служби, како и од прегледаната педагошка евиденција согласно новонастанатата ситуација со пандемијата, констатирано е дека воспитувачите и негователите поголемиот дел од плановите и програмите успешно ги реализираа. Со исклучок на периодот во кој градинките беа затворени, па согласно условите за работа дел од планираните активности се реализираа онлине преку користење на Еудино платформата како и личните контакти на учителките преку разни социјални мрежи. На тој начин воспитните тимови беа во контакт со децата и родителите и им даваа насоки за работа со деца од дома.

а) Реализација на воспитно – образовната работа во групи јасли

Во детските јасли се практикува индивидуален приод во работата, негата и згрижување на децата. Содржините за работа се одраз на детските интереси, потреби и желби. Согласно со тоа, во детските јасли активностите почесто се менуваа во текот на денот и траат пократко. Тие се одликуваа со поголема динамика и раздвиженост во просторијата за групен-заеднички престој, соодветно на нивните потреби за слободно движење низ просторот, комуницирање и манипулирање со предметите од околината. Воспитно - образовната дејност со нив е проследена со љубов и разбирање, со што физичкиот контакт на негувателите со секое дете е одраз на искажана љубов и внимание.

Во детските јасли, покрај другото големо внимание се посветува на пасивната и активната гимнастика, музичките активности, сензо - моторните, перцептивно - сознајните активности, говорните активности, развој на моториката и сл.

Установата во организациона смисла посвети особено внимание на неколку значајни сегменти во работењето во јаслените групи како:

- сукцезивност во динамиката на примање на деца од оваа возраст ;
- присатност на родителите во процесот на адаптација на нивните деца;
- едукација на родителите преку претходно подготвени флаери , ВЕБ – порталот и друг вид информатори;
- индивидуални средби и разговори;
- подготовка и презентирање на материјали од стручно-едукативен

карактер за подобар и поквалитетен приод во работата со деца од оваа возраст, но и со нивните родители;

Просторните услови во кои работат јаслените групи ги исполнуваат основните услови за здрав и безбеден престој и се во потполност сообразени со стандардите и нормативите за овој вид на дејност и возраст и во рамките на објектите се просторно издвоени како оделни целини. Но ентериерот во овие простории е застарен и треба обновување на истиот.

Воспитните групи се опремени со мебел сообразен со возраста на децата и утврдените нормативи и стандарди и истиот перманентно се обновува според потребите. Играчките и другите дидактички средства се сообразени со возраста на децата и истите имаат голема улога во развивање на емоционалниот и моторниот развој на децата.

На планот на воспитно-згрижувачката работа со децата од јаслената возраст, беа реализирани активности со децата претходно испланирани од страна на стручниот тим . Планираните активности се реализираа во насока на поттикнување на социо-емоционалниот, сензо-моторниот и конгнитивниот развој на детето. Со соодветни игри се поттикнуваше елементарниот развој на говорот кај децата, креативните потенцијали и другите рани воспитни вештини на истите.

б) Реализација на воспитно-образовната работа во градинката

Воспитно образовната работа во градинката се одвиваше во согласност со Програмата и Стандардите за рано учење и развој. Во среднорочно-месечно планирање беа опфатени содржини од сите развојни домени и преку нив се обезбедуваше оптимално реализирање на поставените стандарди според возрастните групи и постигнати планираните цели и задачи. Во текот на овој процес, континуирано работевме на унапредување на воспитно образовната

дејност, надминување на согледаните слабости со цел што поефикасно да се постигнат очекуваните резултати

❖ **Реализација на посебните аспекти од воспитно- образовниот процес**

Покрај интегралната разработка на сите програмски воспитно – образовни подрачја, при реализацијата на воспитно - образовниот процес се обрнати внимание и на следните аспекти:

- работно воспитание;
- развој на здравствено - хигиенски и културно - хигиенски навики;
- културно - информативно и спортско - рекреативна дејност;
- еколошко воспитание.

Работното воспитание на децата се аплицираше во секојдневниот воспитно - образовен процес со нив, преку следните активности:

- уредување на просторот и средување на играчките;
  - активирање во воспитно - образовните и животните активности;
  - поделба на обврски меѓу сите членови на групата (деца и возрасни);
  - посета и контакти со соодветни лица и институции, запознавање со различни професии и активности на возрасните;
  - играње игри на улоги и имитативни игри;
  - презентирање модел на идентификација (примерот на возрасните);
  - разработување различни содржини: приказни, песни, драмски текстови;
  - реализирање активности за самопослужување и помагање на другите и сл.;
  - развивање на љубов и интетрес кон одредени професии како и разбирање на тежината и спецификата која секоја работа и ангажман ја носат со себе;
- Преку овие, како и многу други активности кај децата се дејствуваше врз:
- создавање работни навики;
  - осамостојување во самопослужувањето од различен вид;
  - создавање потреба за активирање;
  - поттикнување на самоиницијативноста;
  - градење љубов и потреба од работа како позитивен став кон ефектите од работата;
  - запознавање и прифаќање на сопствените можности и потреби;
  - создавање позитивни емоции, задоволство по завршената работа.

Развој на здравствено - хигиенски навики

Со цел поуспешно да се воспитуваат и развиваат здравствено - хигиенските и културно - хигиенските навики кај децата, во ЈДГ се презедоа мерки на следните нивоа:

- конкретно преземени здравствени и хигиенски мерки;
- Давање писмени насоки и укажувања до вработените и родителите од страна на директорот на установата по однос на здравјето, здравата средина за престој на децата и сл.;
- воспитно - образовно дејствување врз децата заради заштита на сопственото и туѓото здравје и заштита на околината;
- стручно усовршување на кадарот за создавање здравствено – хигиенски и културно - хигиенски навики кај децата.;
- активно спроведување на донесените и од страна на Влада на Р. С Македонија препорачаните обврски за изработка и имплементирање на Акциони планови за заштита на населението (децата, вработените, родителите) во услови на превисоки и прениски атмосферски температури.

Во однос на Ковид пандемијата и дадените насоки и протоколи, градинката пристапи соодветно првенствено со снабдување на персоналот со маски и тоа траеше континуирано. Исто така според насоките и протоколите групите навремено беа снабдени со бесконтактни топломери ,антибактериски гелови, гумени ракавици и други заштитни средства. Протоколите во однос на бројност на групите, дистанца меѓу децата и вработените се спроведоа во целост а за тоа градинката постојано беше во контакт со Центар за јавно здравје, МТСП. Голем дел од вработените се вакцинираа како би се заштитила институцијата, децата и вработените од шиенење на инфекцијата. Установата во целост ги спроведе и вклучи во пракса сите добиени насоки и заклучоци, делегираше задолженија, одговорности и насоки за постапување кои до овој момент се покажаа како целисходни, практични и соодветни на актуелните услови на работење.

Културно - хигиенските и здравствено - хигиенските навики се воспитуваа континуирано во текот на целиот престој на детето во градинката, односно низ различните видови воспитно - образовни содржини и низ реализацијата на животните активности на детето. Секако, во текот на годината и преземените мерки од страна на возрасните претставуваа модел на дејствување врз сопственото и туѓото здравје (проветрување на просториите, редовна промена на постелнината, редовно миење на рацете, користење на течен сапун и средство за дезинфекција на рацете, уредување на просторијата, уредност и култура при исхраната и сл.).

За стручно усовршување на кадарот по однос на овој вид воспитно – образовно дејствување се реализираа чести разговори, консултации, размена на искуства меѓу кадарот, како и консултација и презентација на стручна литература и често во текот на годината од страна на директорот беа давани инструкции и насоки за работа и постапување во писмена форма.

Следејќи ги новите трендови при реализирањето на воспитно-образовната програма беше застапен принципот на интегрирање и комплементарна испреплетеност на содржините од различните домени. Применувајќи ги стандардите од субдомените според возраста на децата се реализираа дневни активности со кои децата има можност да се стекнат со нови знаења, искуства со карактеристиките на годишните времиња, запознавање на природата што непосредно ги опкружува. Преку директен контакт и манипулација или пак сетилно доживување, децата од најрана возраст го поминуваа својот период од егоцентризам кон развивање на свест за постоење на други суштества во природата, на тој начин не само што се овозможуваше спознавање на самиот себе туку и на другите луѓе. Преку бројни активности успеваа да стекнат основни поими и сознанија за законитостите во природата, како во растителниот, така и во животинскиот свет. На овие содржини се надоврзуваа и содржините за човекот кои од една страна претставуваа дел од живиот свет, а од друга страна создаваа општествена заедница преку која директно или индиректно влијаа врз природата. Општествените активности на човекот како во однос на заедничко живеење и делување, транспорт, сообраќај, индустрија несомнено имаа големо значење врз позитивните и негативните промени во природата. Затоа значаен дел во нашата работа посветувавме на еколошките содржини, со цел развивање на еколошката свест кај децата од најмала возраст. За подобро задоволување на љубопитноста и истражувачкиот дух на детето беа обезбедени соодветни материјали но и организирани повеќе прошетки, набљуденија во согласност со потребите на содржините.

Со содржините од субдомените: **логика и размислување, математика и броење** се поттикнуваа интелектуалните и менталните способности на децата. Преку пронаоѓање на математиката во непосредната околина и секојдневниот живот децата успеваа да ги воочуваат просторните релации и поставеност на предметите, препознаваа и експериментираа со формите на предметите, се оспособуваа за одредување на временските релации, како и нивно вербално изразување. Децата се оспособуваа за споредување, класификација, серијација, апстракција, генерализација, решавање на едноставни проблемски ситуации, при тоа се развиваше логичкото мислење. Во однос на развивањето на поимот за број се започнуваше од наједноставното, воочување на количините (многу-малку; повеќе-помалку) и постепено преку придружување на елементи децата ги сфаќаа бројните количини и придружуваа соодветни пишани симболи во зависност од возраста. Во различни животни средини и ситуации и преку манипулација со разновидни предмети, децата се оспособуваа за проценување и мерење со нестандартни мерки. Во големите и средните групи не беа користени Работни тетратки, односно воспитувачите сами според програмата изработуваа работни листови за индивидуална работа со децата, а за истата намена се користеше и прилогот Росица плус.

Активностите од субдоменот **Уметност** претставуваа значаен дел од работата, но и дополнување на содржините од другите домени. За таа цел се применуваа разновидни техники на ликовно изразување како што се цртање, сликање, моделирање, работа со колаж хартија, текстил, работа со природен материјал и др. Карактеристично за оваа година е што во рамките на проектите за стручно усовршување се набавија повеќе материјали кои овозможуваа вклучување и реализирање на многу нови техники и тоа: салфетна техника и работа со бои за стакло, отпечатување и печатење со стандардни и нестандартни материјали. Ликовните активности го збогатуваа социо-емоционалниот живот на детето, му овозможуваа да ги изразува своите доживувања, интереси, своите креативни потенцијали, фантазии, внатрешни чувства и го воведуваа детето во ликовната уметност.

Преку **музиката** се поттикнуваа позитивните емоции, весело расположение, се доживуваше емотивна стабилност, преку восприемање и доживување на музиката. Исто така се поттикнуваше и развиваше желбата за детското природно тежнение за учество во разни музички активности: пеење, свирење, слушање на музика и движење. Манифестација на сите овие способности, беа приредбите кои се организираа по различни поводи, а беа исполнети, со помошни аудио-визуелни средства со кои располага градинката. Најчесто беа користени материјали од актуелни детски фестивали во нашата земја, но и дела од познати класици и од народното творештво. Поради големиот интерес за музиката и музичките инструменти, има потреба од повеќе детски музички инструменти, кои ќе им бидат достапни во катчињата за секојдневна активност на децата.

Во доменот **Јазик, комуникација и развој на писменост**, опфатени беа четирите основни сегменти на јазикот и тоа: глас, збор, реченица и текст (разбирање на содржини). Основна цел беше детето да добие емотивна сигурност и стабилност со што се обезбедуваше непречено изразување и комуникација како со децата така и со возрасните. Во зависност од возраста на децата, ја следевме и поттикнувавме развиеноста на внатрешниот и надворешниот говор, но и богатење и активирање на пасивниот речник. Особено големо значење имаше користењето на литература за деца, која има огромно влијание во процесот на спознавање на говорот и развивање на способностите за слушање, разбирање и доживување на јазикот. Во овој контекст мора да истакнеме дека и покрај богатството од литература за деца, сепак се соочуваме со проблеми за пронаоѓање на литература, соодветна за децата од најмала возраст.

Во текот на оваа учебна година воспитно – образовните тимови овозможуваа детето да ги запознае и развива своите способности за движење да стекне сигурност во движењата на телото и усвојување на основните концепти на движењето. Особено беше важно да се поттикнува и учеството во колективните игри при што треба да се почитуваат правилата на играта и различноста на учесниците. Постојано се користеа разновидни реквизити и помагала за што поуспешно реализирање на активностите.

в) Во реализирање на содржините и организирање на активностите беа користени сите форми на работа: фронтална, групна, индивидуална со особен акцент на индивидуализација на работата и прилагодување на потребите на секое дете.

Исто така користени се сите видови на игри: творечки, подвижни, конструктивни, дидактички и др. и со нивното правилно насочување и организирање кај децата се постигна правилен развој на младата личност.

г) Педагошката евиденција и документација се водеше во пишана и електронско форма според Правилникот за водење на Педагошката евиденција и документација во:

- Дневник за работа на детската градинка
- Дневник за работа на воспитни групи од 0-2 години
- Дневник за работа на воспитни групи од 2-6 години
- Досие за секое дете каде е евидентиран развојот на децата.
- Главна книга за децата.
- Прозивник за присуство на децата.

Водењето на педагошката евиденција и документација беше перманентна задача на директорот, стручниот тим и воспитно - образовниот и згрижувачкиот кадар на градинката.

6. Реализација на здравствената заштита на децата во 2020/21 година

Здравствената заштита на децата во Градинката „Снежана“ во 2020/21 година се реализираше според донесената Програма за овој период, како и согласно актуелните случувања во областа на здравството и препораките дадени од страна на Министерството за здравство.

На почетокот на учебната 2020/21 година беше извршен целосен санитарно-хигиенски увид, редовна дезинфекција, дезинсекција и дератизација на сите простории во објектите на градинката т.е. занималните каде престојуваат децата и ваквата активност се одвиваше континуирано во текот на цела година.

Редовно се следеше нивото на хигиената во просториите во Градинката, се вршеше увид на дезинфекцијата на санитарните чворови, дезинфекцијата на играчките и другите предмети кои ги користат децата и нивото на вкупната хигиена во просторот во кој децата ги вршат дневните активности.

Во текот на годината секојдневно се водеше евиденција за присутноста т.е. отсутноста на децата по сите објекти и причините за истата.

Во соработка со Републичкиот завод за домаќинство, НАССР системот и Центарот за јавно здравје а одобрено од Директорката на градинката според нормативите за храна, месечно беше изготвувана листа за исхрана на децата од градинка и јаслена возраст, со цел истата да ги задоволува потребните хранливи вредности за раст и развој на децата.

За сите ново примени деца беа отворени нови Досиеја во кои се евидентираа примените вакцини, здравствената состојба на децата, и следење преку инструменти напредувањето на децата во сите домени од развојот.

Во текот на 2020/21 година поради недостаток од стручни лица доктор и главна медицинска сестра, не се реализираа активностите како што се: редовни месечни прегледи на децата и антрополошки мерења. Од страна на Министерство за здравство во градинката се спроведуваше и проектот на тема: Национална стратегија за превенција на орални заболувања кај деца од 0-14 години, чија цел е едукација и мотивација за одржување на орално здравје како и превентивна заштита на забалото кај децата; Антрополошко мерење на тт и тв кај децата и Офталмолошки преглед на деца од 3-6 години.

Во 2020/21 година беше извршен и санитарен преглед на персоналот од страна на Центарот за јавно здравје-Скопје а беше организиран и реализиран и редовен систематски преглед на сите вработени. Исто така беше извршена и навремена редовна дезинфекција, дезинсекција и дератизација на објектите, а по потреба и вонредни.

Во текот на годината за појавата на инфективни и заразни заболувања навремено беа известени Центарот за јавно здравје, Министерството за труд и социјална политика и превземени соодветни мерки според дадените препораки и насоки.

Во текот на 2020/21 година продолжи постојаната соработка со Центарот за јавно здравје –Скопје со Санитарниот инспекторат за здравствена заштита на Општина Центар и со Републичкиот завод за домаќинство во областите кои спаѓаат во нивна надлежност и континуирано се следеа и спроведуваа нивните препораки, во текот на целата година.

7. Реализација на јавната и културна дејност на установата

Во текот на 2020/21 година реализирана е богата јавна и културна дејност преку отвореност на градинката кон семејствата, соработка со училиштата, преку посети на различни институции и установи, средби со значајни личности, куклени претстави и слично.

а) Во текот на годината соработката со родители/старатели редовно се одвиваше низ следните форми на работа:

секојдневно работеше Советувалиштето за родители/старатели во состав:, специјален едукатор и социјален работник за консултации, совети, информации и други потреби на родителите/старателите

- Оваа година не се одржаа родителски состаноци со физичко присуство со родителите, а комуникацијата со нив се одвиваше индивидуално телефонски, по меил и физички со држење дистанца и носење маски.
- за подобра адаптација на децата во градинка, а воедно и за помош на родителите им беше поделен пишан материјал “Тргнување на детето во градинка“

- на групните родителски средби по воспитни групи родителите имаа можност да се запознаат со карактеристиките на групата, содржината на воспитно-образовната работа, распоред на активностите во текот на денот и др;
- покрај овие родителски средби за потребите на програмските активности и проектите во градинката, во текот на годината се реализираа и дополнителни вакви и слични родителски средби.
- секојдневни редовни - индивидуални разговори со родителите. Индивидуалните средби и консултации даваа одговор на многубројни прашања поврзани со детето, неговото воспитание и развој, односно придонесоа да се задоволат интересите на детето, семејството и Градинката;
- писменото информирање преку огласни табли влијаеше на успешноста на комуникацијата меѓу семејството и Градинката .Огласните табли нудеа голема можност за секојдневно информирање за воспитно-образовните активности во групите, за случки и настани од животот на Градинката, за посети, средби ,претстави и сл.

Во градинката постои Совет на родители кој брои 5 члена, тројца претставници- родители од Објект „Џуџиња“ и двајца претставници од Објект „Снегулко“. Советот на родители на своите состаноци редовно беше запознат со организацијата на работата во градинката, учество од нивна страна со предлози за организирање на одредени активности, учество во организирање посети надвор од градинката за превоз на децата, учество во приредби и манифестации, учество во изработка на облеку и костими и сл. Советот на родители носеше и одредени одлуки за реализирање на активности и дополнителни програми.

б) Градинката и оваа година имаше добра соработка со основните училишта „Васил Главинов“ и „Рајко Жинзифов“ кои гравитираат на нејзината територија и се остваруваше зависно од потребите и можностите на градинката и училиштата

в) Градинката преку цела година остваруваше соработка со повеќе предучилишни установи и институции од градот, Републиката и надвор од неа. Таа соработка се однесува на планот на стручното усовршување, размена на искуства во работата, обуки, семинари, присуство на прослави, трибини, презентација на проекти, приредби и Јубилеи .

Соработката со: Детскиот културен центар „Карпош“, Детски креативен центар (МКЦ), Зоолошка градина Скопје, Градски парк, ЈП „Паркови и зеленилоСкопје, Црвен крст на Македонија, Македонско монтезори здружение - Монтезори центар, Издавачки куќи „Просветно дело“ и „Едука Мак“, Асоцијација на правата на деца и младинци- „Ластовица“, Техничка сигурност - БМВ, Центар за справување со кризи, Здружение „Сина светулка“, Здружение „Интеракција плус“, Фондација за образовни и културни иницијативи- „Чекор по

чекор“, Театарска група „Триангал“, Турска агенција за соработка и координација во Македонија- „Тика“, Институт „Јуридика прима“, УНИЦЕФ, Здружение „Отворете ги прозорците“, Театар „АРТ ВЕНИ ВИДИ,, Тетовски детски театар, ЈП „ Комунална Хигиена“ Скопје, НО. БЕФ Балкан Економик Форум, Здружение „АС АНИМА“ се одвиваше најчесто онлајн а не со физичко присуство, што делумно се одрази врз целокупната работа на градинката.

г) Одбележување на празници и прослави и манифестации во и надвор од градинката

На пригоден начин децата беа вклучени во сите активности и манифестации со приредби и прослави во градинката и надвор од неа со кои беа одбележани поважните настани во општествената средина и тоа: Денот на осамостојувањето на Македонија “8-ми Септември” - одбележан преку игри, песна и цртање во сите објекти на градинката; Меѓународниот ден на таткото - одбележан преку соодветни активности. Недела на детето - одбележана со бројни активности (разговор со децата за Светскиот ден на детето, организирање и реализирање на различни активности, 11 Октомври - празникот беше традиционално одбележан со пригодна приредба во сите објекти на градинката; Учество на манифестацијата „Цртање на асфалт“ - забавен парк; Посета на Зоолошка градина; Во сите објекти на градинката децата го одбележаа првиот Ден на пролетта преку: изложба на цртежи и сликање на тема „Пролет во нашиот крај; Одбележување 1 - ви април Денот на шегата во сите објекти со пригодна приредба и ревија на маски во секоја група посебно; Светски ден на детето; Денот на турското дете; Денот на албанската азбука; Одбележување Меѓународниот ден на Ромите;

Оваа година заради Ковид пандемијата изостанаа детските приредби на ниво на објект и цела градинка, детски претстави со глумци од театар, групно одбележување на државни и верски празници..и друго. Сето тоа се одбележуваше во групите, секоја група посебно со учителките во својата занимална. Исто така посети на други објекти и институции, локалитети во градот и други значајни места исто така не се реализираа.

Крајот на училишната година големите групи ја одбележаа со посета на зоолошката градина и поединечно во сала со почитување на сите протоколи за спречување на Ковид пандемијата.

8. Реализација на програмата за воспитно – образовна работа со децата од предучилишна возраст во јавните детски градинки

Во градинката воспитно-образовната работа се реализираше според Програмата за рано учење и развој - национален документ усогласен со современите општествено-демократски плурални движења и Стандардите за

рано учење и развој. Програмата претставува патоказ во реализирањето на планираните содржини и задачи. Овозможува децата да се стекнат со основни знаења, вештини, навики, развивање свест за одговорност, смисла за прифаќање, доживување и вреднување на естетските вредности, изградување на хумани односи меѓу половите и правилен однос спрема животната средина и подготовка на детето за продолжување на образоването во основното училиште.

Проект за подобрување на социјалните услуги (ППСУ)

Проширување на пристапот и подобрување на квалитетот на услугите за згрижување и воспитание на предучилишните деца

Основи на програмата за социјална кохезија и културен дијалог:

-Серија обуки за ефективни предучилишни воспитувачи; (модул 1)

-Конструктивизам, учење засновано на проблем, учење базирано на игра;(модул2)

Препознавајќи ја важноста на раното учење, Министерството за труд и социјална политика на Република Северна Македонија започна експанзивна реформа за зголемување на пристапот и подобрување на квалитетот на предучилишното образование во земјата. Иако учењето се одвива во текот на целиот живот, научните докази нагласуваат дека во раното детство учењето се одвива со брзина што никогаш нема да биде постигната подоцна. Четири децениските научни истражувања утврдија дека најважниот период на човечкиот развој е од раѓање до осмата година. Предучилишното образование ја поставува основата за понатамошниот успех во училиштето и во животот воопшто. Од таа причина се јави потребата за имплементирање на оваа програма, како рамка на програмата за рано учење и развој, во предучилишната воспитнообразовна работа.

ВОСПИТУВАЧИТЕ ЗА КОЛЕГИЈАЛНА ПОДДРШКА ИМ ДАВААТ НА ОСТАНАТИТЕ ВОСПИТУВАЧИ ОД ПРЕДУЧИЛИШНИТЕ УСТАНОВИ ИНДИВИДУАЛНА ПОДДРШКА ВО ЗАНИМАЛНАТА ПРЕКУ АКТИВНОСТИ КАКО ШТО СЕ: ДЕМОНСТРАЦИЈА, МОДЕЛИРАЊЕ, ТИМСКО УЧЕЊЕ, СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОПСЕРВАЦИЈА И ОБЕЗБЕДУВАЊЕ АВТЕНТИЧНИ И КОНСТРУКТИВНИ ПОВРАТНИ ИНФОРМАЦИИ.

Основни цели на Програмата за Социјална кохезија и културен дијалог во однос на воспитувачите се:

- Да се развие социјална и емоционална интелигенција кај воспитувачите
- .
- Полесно справување со стресните ситуации.

- Запознавање на воспитувачите што можат да сторат во врска со траумите кај децата.

- На кој начин да ги прифатиме и прославиме нашите неуспеси и да станеме поотпорни на стресните ситуации кои секојдневно ни ги носи нашата професија.
  - Основни активности кои не учат на самосвест и самоуправување.
  - Запознавање со неуронауката со цел да се разбере потребата од стратегиите за смирување (дишење, растегнување, поздравување, благодарност, кругот на доверба, тапкање, препознавање на својата емоционална состојба).
  - Воведување на позитивен јазик во занималната (волшебни зборови: благодарам, те молам, извини).
  - Да се мотивираат воспитувачите да изразуваат љубов кон децата во секакви ситуации.
  - Да се обезбеди добро обучен, континуирано поддржан компетентен персонал за работа со децата.
  - Поддршка на активности кои што придонесуваат за зајакнување на професионалниот развој на воспитувачите во предучилишните установи.
  - Примена на колаборативни професионални практики засновани на истражување од педагошка, образовна и когнитивна неуронаука.
  - Зајакнување на компетенциите на практичарите во системот на предучилишно образование.
  - Обезбедување на стимулативна средина за учење како би се обезбедиле поголеми достигнувања во образованието.
- Основни цели на програмата за Социјална кохезија и културен дијалог во однос на децата се:
- Да се развие социјалната и емоционална интелигенција кај децата.
  - Низ игра да се навикнат децата да користат позитивен јазик во секојдневната комуникација.
  - Да научат децата безусловно да ги искажуваат своите позитивни емоции кон децата и возрасните во најразлични животни ситуации.
  - Да се постави холистички пристап и пристап базиран на неуро наука како основа за раното учење и развој на когнитивните вештини.
  - Да се оспособат децата да бидат поотпорни кога ќе претрпат неуспех.

- Децата да поседуваат поголемо самопочитување и да се развие самодовербата.
- Кај децата да се развие самосвесност и вештини за саморегулација.
- Да се формира социјалната свест и вештини за создавање на интеракција со околината.
- Да се постигне физичка и ментална благосостојба и отпорност кон разни предизвици.
- Да се формираат вештини за одговорно донесување на одлуки.
- Да се подготват децата да бидат позитивни и продуктивни во нивната заедница и светот во кој живеат.
- Децата преку игра да разберат како функционира мозокот и што му е потребно за полесно да ги прифатат и практикуваат стратегиите за смирување и фокусирање.
- Да се формира критичко размислување.
- Да се поттикнува љубопитноста и желбата за истражување.

Проектот за подобрување на социјалните услуги започна да се реализира во 2019 година, а нашата градинка е влезена како пилот проект. Овој проект ќе се реализира во шест модули распоредени во текот на следните шест години. Најпрво со обука започнаа дел од воспитувачите (воспитувачи за колегијална поддршка), одбрани по одредени критериуми пропишани од страна на МТСП, кои на почетокот ја следеа обуката од д-р Ребека Грејнчер-Елис. Овие колешки најпрво работеа на себе, со поддршка на своите ментори. Практикуваа научно докажани стратегии и техники кои им помогнаа побрзо и полесно да ја постигнат својата емоционална сигурност. Потоа овие техники и стратегии (дишење, тапакање, утрински поздрав и круг на доверба) ги применија и во своите занимални. Стратегиите беа одлично прифатени и практикувани од страна на децата и позитивните ефекти беа веднаш забележливи. Позитивни реакции имаше и од страна на родителите кои сами ги забележаа позитивните промени во однесувањето кај своите деца.

Откако завршија со следење на обуките од модул еден воспитувачите кои веќе беа обучени направија дисеминација на преостанатите воспитувачи. Воспитувачите кои беа поддржувани од своите колешки за колегијална поддршка со голем интерес го прифатија овој проект. Сите тие работеа на себе за да ги усвојат техниките и стратегиите и да го почувствуваат нивниот ефект. За кратко време ги имплементираа и во своите занимални.

Воспитувачите за колегијална поддршка додека ја вршеа дисеминацијата на модул еден, паралелно го следеа модул два под менторство на д-р Ребека Грејнчер-Елис преку платформата ZOOM поради епидемиолошката состојба и протоколите за работа. Овие средби се одржуваат еднаш неделно во време траење од 4 часа. На овие средби покрај нови информации, практикување на стратегии се споделуваат и лични искуства на воспитувачите во групите. Големо задоволство ни представуваше честа да бидеме градинка домаќин на средбата со воспитувачите од неколку градинки од Скопје која се реализираше под стрго утврдените протоколи. На оваа средба воспитувачите имаа можност да ги споделат своите искуства од работата во нивните воспитни групи, а преку платформата ZOOM бевме поврзани и со останатите градинки домаќини од СРМ. При споделувањето на искуствата се јавија бура од идеи за понатамошната имплементација на реализираните два модули.

Епилог на досегашната работа на двата модула беше средбата на воспитувачите за колегијална поддршка од цела Македонија лично со д-р Ребека Грејнчер-Елис во хотел Белви која се одвиваше под сите протоколи. На оваа средба сите беа задоволни од досегашните постигнувања во работата со децата и беа направени планови за понатамошната работа на воспитувачите за колективна поддршка.

Реализација на дејноста на Стручните органи и тела, Директорот, Стручните работници и соработници

Советот на воспитувачи го сочинуваат воспитувачите во Детската градинка.

Основна цел и задача преку целата година беше успешно реализирање на целите и задачите на воспитно образовната работа со децата и осовременување и унапредување на истата.

Состаноците ги одржување еднаш во месецот – по објекти, а по потреба одржување групни и индивидуални - консултативни средби.

Стручното усовршување на кадарот се реализираше преку следните форми:

- консултации и разработка на стручна литература;
- теоретски предавања според однапред избрани теми;
- психолошки работилници;
- следење и анализирање на резултатите од работата;
- меѓусебна размена на искуства;
- учество во стручни форми на усовршување вон градинката;
- практично решавање на одредени ситуации;
- информирање за актуелни прашања и разгледување на современи
- стручно - научни трендови од областа на педагогијата, психологијата и дефектологијата;
- иновирање на дејноста.

Главни полиња на разработка на Активот беа:

- усовршување на непосредната работа со децата;

- евалуација и самовреднување;
- решавање на практични ситуации во рамките на Активот;
- развој на програмата за работа со децата;
- јакнење на самодовербата, меѓусебната доверба и толеранција;
- учење стратегии за надминување на актуелните стресни ситуации.

Претставници од Советот на воспитувачи беа присутни на јавните приредби организирани по повод патроните празници на неколку градинки, а своите импресии, запазувања и искуства ги споделија со останатите членови на Советот на воспитувачи активно учествуваше и даваше предлози и сугестии за избор на нови теми, содржини, нагледни средства, насоки за подобрување на тимската работа и соработка помеѓу кадарот во градинката. Секојдневно, периодично и по потреба остваруваше соработка со родителите што придонесуваше за поголема отвореност на градинката кон семејството.

Воспитувачите беа вклучени во реализацијата на Проектите предвидени со Програмата за стручно усовршување на воспитниот и згрижувачки кадар во градинката, како и присуствуваа на стручни предавања реализирани во градинката и надвор од неа на разни теми од областа на педагогијата, психологијата, методиката, здравственото социјалното, физичкото, музичкото воспитување и др.

Советот на негователите го сочинуваат негователие во Детската градинка.

На состаноците на Советот на негователки редовно се дискутираше за реализацијата на згрижувачката дејност, воспитно-образовната работа во соработка со воспитувачот, водење контрола за наплата на побарувањата од корисниците на услуги-родителите и нивно поголемо ангажирање во секојдневните контакти со нив, како и следење и контролирање на здравствената состојба на децата во соработка со медицинскиот персонал на градинката.

Негователките беа вклучени во реализацијата на Проектите предвидени со Програмата за стручно усовршување на воспитниот и згрижувачки кадар во Градинката, како и присуствуваа на стручни предавања и работилници реализирани во Градинката и надвор од неа.

Директорот во својство на педагошко раководно лице во делокругот на работата и работните задачи во текот на годината успешно организираше и раководеше со целокупната работа во детската градинка. Исто така планираше, креираше и координираше при изготвувањето на Програмите и Извештајот за работа на детската градинка, ја раководеше педагошко инструкторната работа и ја следеше нејзината реализација.

Работата на директорот и стручните соработници се одвиваше преку разни форми и содржини планирани во Програмата. Во склад со Програмата за работа на Детската градинка директорот создаваше услови за реализирање на програмските содржини и внесување на иновации во целокупниот процес на работата, особено на воспитно образовната и згрижувачката работа со децата.

Директорот во соработка со стручните работници го изготви Годишниот извештај за работа за 2019/20 година, Годишната програма за работа 2020/21 година, Планот за Јавни набавки, Финансовиот план и ја следеше реализацијата на истите.

- Соработуваше со стручните работници, административната служба и со одговорните на Објектите и се грижеше за целокупниот процес на работа
- Ги поттикнуваше вработените за тимска работа
- Ја организираше и раководеше работата на јавната Установа
- Го раководеше, организираше и контролираше административното-финансиското работење на детската градинка
- Го изготви планот за јавни набавки
- Се грижеше за тековното-инвестиционото одржување на објектите
- Се грижеше за нормално функционирање на опремата, мебелот, апаратите, машините и други средства што се користат во секојдневната работа на јавните службеници
- Активно учествуваше во работата со Советот на родителите на Детската градинка
- Вршеше увид во педагошката евиденција и документација што се води во детската градинка
- Водеше педагошко-инструктивна работа и надзор на воспитно-згрижувачката работа на воспитувачите и негователите и стручните јавни службеници и соработници
- Земаше учество во подготвувањето и водењето на седниците на Стручниот совет на воспитувачи и негователи
- Учествуваше во планирање, изготвување и анализа на исхраната на децата заедно со стручниот медицинскиот тим

- градење стратегија за максимално искористување на просторот наспроти рационалното отварање на групи според расположливиот кадар;
  - осмислување на планот и распоредот на кадарот по објекти и групи;
  - спроведување перманентна аналитика на работата и постигнатите резултати;

- давање мислења и предлози во поглед на организацијата на работата и условите за работа;
- дефинирање и презентирање на есечните планови за работа на стручните соработници;

- го разгледа планот за стручно усовршување на кадарот во детската градинка;
  - утврдување потреби од игровен, дидактички и друг материјал за работа со деца, како и потреби од основни средства и потрошен материјал за нормално реализирање на дејноста.
  - изврши навремено формирање на групите за наредната школска година како и распоред на расположливиот персонал;
  - стручно ги анализираше и даваше свои предлози, ставови и

размислувања по однос на организирање на работа во оние тимови(групи) каде од здравствени, лични и семејни причини е оценета потреба од помош, се во интерес на безбеден престој на децата во градинка;

- одговорно, во текот на целата година водеше грижа за безбедноста и здравјето на вработените при работа;

- перманентно водеше сметка и вложуваше голема енергија и напор за оддржување на една добра, позитивна, спокојна и сигурна атмосфера за работа, без при тоа истата да биде нарушена од било какви надворешни влијанија или проблеми. Секогаш во постигнувањето на ова цел се раководеше од мислата дека вработените кои работат со и околу децата секогаш треба да бидат спокојни, стабилни и невознемирени, а директорот беше бариерата која успешно успеваше тоа да го постигне.

- целосно се посвети на организирање и координирање на воспитно-образовната работа по групите, давајќи при тоа предност во ангажирањето на педагогот и стручните соработници, се со цел да се добие и постигне максимално добра организираност и ефикасност во работата;

- перманентно вршеше посети на воспитните групи комуницирајќи и соработувајќи непосредно и блиско со вработените, при тоа навремено согледувајќи ги и решавајќи ги сите новонастанати состојби;

- остваруваше задолжителни разговори, консултации, советувања со работниците со цел да се подобрат констатираните недостатоци и унапреди дејноста,

- во секое време овозможуваше прием на родители кои од најразлични побуди и потреби имаа потреба од разговор и консултација, и истите завршуваа со коректна разделба, убаво упатени и разменети совети,

- максимално вложување, ангажирање и мобилизирање на вработените во насока на наплата на неподмирениите обврски на родителите,

- перманентно вршеше увид врз финансиското, материјалното и административното работење консултирајќи се навреме со правната служба и останатите во административниот дел, притоа давајќи соодветни насоки за понатамошна реализација,

- вршење на други пропратни работи кои произлегуваа во текот на секојдневното работење.

Програмски цели и задачи на Социјалниот работник:

- Учество во припремата на годишната програма за работа на установата и во рамките на тоа дефинирање на програмата на социјалната работа;
- Учество во планирањето на воспитните групи на ниво на установа како и во формирање и структурирање на воспитните групи;
- учество, организирање и реализирање на состаноците на Советот на воспитувачи и Советот на негувателки заедно со стручниот тим и воспитно-згрижувачкиот кадар за потребите на воспитно-образовната работа во градинката;

- учество, следење и набавка на стручна литература, збогатување на кабинетите и воспитните групи со дидактички материјал, сликовници, играчки и др
- Социјалниот работник заедно до директорот вршат распоред на воспитно-згрижувачкиот кадар по групи;
- Изведување на активности кои допринесуваат на социјализација на децата;
- Непосредно вршење и развивање на индивидуалната и групната советодавна работа со родителите во врска со изразени социјални прашања;
- Ангажирање во постојано подобрување на условите за работа и стандардите на децата, развивање и организирање на различни социјални акции;
- Вршење на промоција на сите модели на работа на установата со кои се здоволуваат различните потреби на семејствата и децата;
- Поврзување на социјалните служби на општината со установата и олеснување на децата и родителите на ефикасно добивање на соодветни услуги од делокругот на установата и установите за социјална заштита;
- Учество во работата на мултидисциплинарниот тим на установата, а во зависност од карактерот на предметот на работа, во случаи на доминантно изразени социјални проблеми, раководење или координирање со нив;
- Информирање на семејството за правата на децата и на родителите во системот на заштитата на децата и социјалната заштита;
- Информирање на семејствата за социјалните служби кои се занимаваат со посебните видови на пречки кај децата;
- Обезбедување на примена на примарна социјална превенција на различни потешкотии кај децата во развојот;
- Утврдување на специфичните социјални потреби на децата со цел систематско занимање со нив;
- Запознавање и проучување во соработка со воспитувачите и негувателите, на социјалните индикации кои го забавуваат или спречуваат напредувањето на воспитната група;
- Организирање, по потреба на групна работа со родителите чии деца се наоѓаат во воспитните групи
- Утврдување на специфични поединечни социјални потреби на децата и работа на нивно решавање;
- Работи на откривање и пријавување на семејно насилство и физичка и психичка злоупотреба на децата кои се опфатени со згрижување и воспитание во детската градинка;
- Следење на развојот на децата со посебни потреби, како и на талентирани деца;
- Иницирање ангажирање на центрите за социјална работа во работата со поедини семејства кои имат одредени проблеми;
- Планирање на посети на семејства;
- Инклузија на деца со посебни потреби ,создавање услови за згрижување и воспитување на деца со потешкотии во психо-физичкиот развој во редовните групи во зависност од видот и степенот на попреченост;

- Поддршка на самохраните родители;
- Ги поттикнува родителите и постарите членови на семејството да присуствуваат на информативни, едукативни состаноци на дискусија кои се однесуваат на воспитувањето и социјализацијата на децата;
- Учество во работа на стручните органи;
- Учество во изготвување и реализирање на Програмата за стручно усовршување на кадарот во градинката
- Учество во организирање на јавната и културната дејност поврзана со дејноста во установата и надвор од неа;
- Водење евиденција за својата работа;
- Изготвување годишен извештај за сопствената работа;
- Присуство на разни проекти, приредби, прослави организирани во други градинки во Скопје ;
- Учество во изготвување на годишен извештај за работа на установата ;
- Извршување и на други активности од актуелен карактер од областа на работата на детската градинка.

Згрижувањето на децата во Градинката имаше за цел децата да ја доживеат градинката како средина каде сите деца имаат еднакви можности да се вклучат во животот и работата без оглед на половата, националната и културната припадност, а со тоа се оствари социјалната цел.

Специјалниот едукатор и рехабилитатор –

Својата работа не ја реализираше во целост според Годишната програма бидејќи во текот на целата учебна година поради пандемијата со Ковид 19 имавме забрана од страна на МТСП за влегување на стручните работници во групите како и забрана за индивидуална работа со децата.

Од тие причини како и поради недостиг на кадар специјалниот едукатор и рехабилитатор својата работа ја реализираше во објект Цуџиња административно, а повремено и по потреба во објект Снегулко.

Во текот на учебната 2020/2021 година во двата објекти беа вклучени 12 деца со попреченост од кои 11 момчиња и 1 девојче на различна годишна возраст:

Број на деца со попреченост во тековната година	Возраст						вкупно
	1 - 2 години	2 - 3 години	3 – 4 години	4 – 5 години	5 – 6 години	6 – 7 години	
	0	2	3	2	3	2	

Децата беа распоредени во соодветни возрастни групи и тоа не повеќе од 2 деца со попреченост во една група.

Во текот на оваа учебна година имаше и деца со успорен говорен развој или говорно – јазични пореметувања, на родителите им беше посочен проблемот и беа препратени во соодветни установи за дополнителна работа и поддршка.

Специјалниот едукатор и рехабилитатор својата работа ја остваруваше преку соработка со директорот, воспитните тимови и останатите стручни работници и соработници во градинката и надвор од неа и ги оствари следниве цели и задачи:

- Придонесе за создавање на еднакви можности и оптимални услови за сите деца вклучувајќи ги и оние со потешкотии во интелектуалниот, сензо-моторниот, емоционалниот и социјалниот развој како и за децата од маргинализираните општествени групи;
- Работеше на утврдување на квалитетот на психомоторното и социјално функционирање на децата и постигнатото ниво на перцептивни и рецептивни функции;
- Работеше на постигнување на оптимално ниво на социјална адаптација кај децата;
- Даваше поддршка на воспитувачите и негователите во изборот и примената на специфичните методи, облици и средства за работа со цел развивање на постоечките способности и спроведување на корекциона постапка за неразвиените способности кај децата;
- ;
- Даваше помош и поддршка во процесот на инклузија на децата со попреченост;
- Вршеше идентификација на децата со проблеми во интелектуалното, сензомоторното и социјалното однесување и ги испитуваше причините;
- Соработуваше со родителите и пружеше помош и поддршка за:
  - препознавање и разбирање на проблемите кај децата;
  - охрабрување за прифаќање на проблемите и насочување кон нивно решавање т.е. ублажување на симптомите;
  - надминување на психолошките проблеми настанати како резултат на пандемијата (кога социјализацијата и комуникацијата со околината е многу намалена);
  - изнаоѓање решенија за добивање на соодветен и навремен третман во време кога капацитетите во установите за работа со децата со пречки во развојот работат со ограничен број на деца или услугите ги вршат онлајн што е многу специфично за децо од предучилишна возраст.
  - давање насоки за примена на дел од третманите во домашни услови за побрз и подобар напредок на детето;
- Водеше пишана евиденција за сопствената работа;
- Учествуваше во проектите и настаните поврзани со нив;
- Учествуваше во изработка на плански документи.

Покрај работите и работните задачи од својата област специјалниот едукатор вршеше и други административни работи:

- Како администратор на електронски дневник (внесување и одјавување на вработени, внесување и испишување деца, водење електронска листа на чекање и редовно ги ажурираше податоците, формирање групи и други тековни работи поврзани со електронскиот дневник)
- Водеше годишни, месечни и дневни табели со податоци за децата и редовно и во предвидените рокови ги испраќаше во МТСП
- Ја работеше Статистиката за децата
- Како член на комисија за упис на деца примаше апликации, разгледуваше документи, изготвуваше списоци на деца издаваше и примаше документи за упис на децата;
- Учествоваше во изработка на Годишната програма и Годишен извештај на градинката;
- Учествоваше во водење на Дневникот на градинката;
- Ја водеше Главната книга на градинката
- Работеше во координативното тело за продолжување и обновување на лиценци;
- Го водеше ИСУЧР системот

Специјалниот едукатор присуствуваше на обуки, работилници, семинари, состаноци, проекти, приредби, прослави организирани во и надвор од градинката:

- Учествоваше на состаноци на Стручниот совет;
- Учествоваше на состаноци со Советот на Воспитувачи;
- Учествоваше на состаноци на Советот на негователки;
- Учествоваше на состаноци на Совет на родители;
- Учествоваше на состаноци на Управен одбор;
- Учествоваше во Комисија за прием на вработени;
- Учествоваше во Комисија за прием на деца;
- Работилница „Образованието, семејството и менталното здравје за време на Ковид 19“- Институт за европски образовни, социо-културни и економски политики „Европа за тебе“ - Скопје
- Обука на тема „Рана интервенција“ во рамките на Проектот „Инклузија на деца со попреченост од предучилишна возраст“ - УНИЦЕФ во соработка со здружението „Отворете ги прозорците“ – Скопје
- Обуки „Основи на социјална кохезија и културен дијалог“ – МТСП, УНИЦЕФ, Британска амбасада – Скопје
- Работилници „Вовед во менторство“- ЕУ во рамките на Проектите Годишна акциона програма за 2017 година - поддршка на ЕУ за образование, вработување и социјална политика и ИПА II - „Подигнување на квалитетот на предучилишното образование и грижа“

Специјалниот едукатор согласно Годишната програма на Градинката беше испланирано да одржува предавања, обуки, работилници наменети за:

воспитувачи, негователи и родители. Поради пандемијата со Ковид 19 планираните обуки не се реализираа.

Дипломиран професор по странски јазик и книжевност - својата работа ја планираше, организираше и реализираше според Годишната програма на градинката за 2020-2021 година. Ја следеше континуирано воспитно-образовната работа во двата објекта „Џуџиња” и „Снегулко”. Соработуваше со директорот, стручните работници и згрижувачкиот и воспитно-образовниот кадар. Поради протоколите со ковид 19 во градинката не можеше да се реализираат активностите со деца.

Дипломираниот професор по странски јазик и книжевност ги оствари следните цели и задачи:

- Учество во планирањето на активностите за изучување на странскиот јазик преку избор на тематска единица за сите воспитни групи.
- Учество на состаноци за определување на начинот, методите, средствата за реализација на активностите.
- Учество за континуирано следење на индивидуалниот напредок на децата во соработка со кадарот на градинката и родителите, насочување на правилниот интелектуален развој и напредок.
- Учество во Комисијата за прием на деца и распоредување во воспитни групи според возраста на децата.
- Учество во припрема на Годишната програма за работа на установата.
- Учество во изготвување на Годишна програма и Извештај за сопствената работа.
- Учество, организирање и реализирање на состаноците на Советот на воспитувачи и Советот на негователки заедно со стручниот тим и воспитно-згрижувачкиот кадар за потребите на воспитно-образовната работа во градинката.
- Учество во Планот за стручно усовршување на воспитувачите и негователките, унапредување на истите, примена на современи методи и средства за работа со децата.
- Учество, следење и набавка на стручна литература, збогатување на кабинетите и воспитните групи со дидактички материјал, сликовници, играчки, вршење на промоција на сите модели на работа на установата со кои се задоволуваат различните потреби на семејствата и децата.

- Учество во организирање на јавната и културната дејност поврзана со дејноста во установата и надвор од неа.
- Соработка со други градинки и основни училишта.
- Следење на реализацијата на згрижувачко-воспитната работа.
- Учество во реализација на проекти во група и на ниво на работна организација.
- Соработка со семејствата преку најразлични форми: информативен разговор при аплицирањето на родителите/старателите, информирање за тоа како да го подготват детето за градинка, период на адаптација.
- Учество во водење на Главната книга на градинката.
- Учество на состаноци на Стручниот совет.
- Учество на состаноци со Совет на воспитувачи.
- Учество на состаноци со Совет на негователки.
- Учество во Комисија за прием на вработени.
- Учество во Комисија за прием на деца.
- Учество во Комисија за јавни набавки.
- Континуирани консултации, разговори и учество во донесување и подржување на предлози и сугестии со Директорот на градинката.
- Континуирана соработка со Директорот, размена на идеи, предлози и сугестии.
- Учество на стручни предавања, обуки и слично.
- Учество на обука на тема „Значењето на рана интервенција во предучилишна установа“- УНИЦЕФ во соработка со здружение „Отворете ги прозорците“.
- Учество на обука на тема „Менторство“ – УНИЦЕФ.
- Покрај работите и работните задачи од својата област, стручниот соработник вршеше и други административни работи.
- Редовно ги следеше и применуваше законските прописи од благајничкото работење во градинката.
- Редовно ги следеше законските прописи за благајничкото работење.
- Ги следеше и применуваше законските и подзаконските акти од областа на благајничкото работење.
- Уредно и правилно ја водеше благајничката работа.

- Ја водеше благајната и ракуваше со паричните средства за тековното работење на градинката.
- Ги изготвуваше благајничките извештаи со соодветни прилози во сметководството за книжење.
- Правеше пресметка на бруто и нето платите и другите надоместоци на вработените.
- Ги доставуваше пресметките за ПИО и УЈП.
- Вршеше исплата на платите и надоместоците на вработените.
- Учествуваше во изготвување на статистичките извештаи за јавната установа за деца.
- Изготвуваше и доставуваше Годишен даночен преглед до УЈП.
- Водеше аналитичка евиденција за присуство на децата.
- Задолжување на корисниците на услугите- родителите со уплатници за измирување на обврските кон градинката и раздолжување на корисниците кои ги имаат измирено обврските.
- Водење евиденција за измирување на долговите на корисниците на услугите- родителите.
- Доставување Месечен извештај до Правната служба за родителите кои немаат измирено долгови, за превземање на понатамошни мерки.
- Обука на новиот благајник.

10. Стручно усовршување на воспитно – згрижувачкиот и воспитно – образовниот кадар во во учебната 2019/2020

а) Оваа година воспитниот кадар одговорно и професионално се грижеше за унапредување на образованието на децата од оваа градинка со целосно имплементирање и осовременување на воспитно-образовниот процес преку вклучување на нови, современи форми и методи на работа.

Со цел унапредување на работата во воспитните групи основна задача беше индивидуалното стручно усовршување на згрижувачкиот и воспитниот кадар во градинката.

Редовно преку целата година воспитниот и згрижувачкиот кадар учествуваше во планирање, избор на содржини, форми, методи и средства за работа со децата. Покрај користење на дидактичкиот материјал, играчките, игровните средства и материјали од групите, истите следеа работилници,

предавања, обуки, конференции и курсеви презентирани од стручниот тим на градинката и стручни лица од други установи и институции:

- Работилница „Образованието, семејството и менталното здравје за време на Ковид 19“ - Институт за европски образовни, социо-културни и економски политики „Европа за тебе“ - Скопје
- Обука на тема „Рана интервенција“ во рамките на Проектот „Инклузија на деца со попреченост од предучилишна возраст“ - УНИЦЕФ во соработка со здружението „Отворете ги прозорците“ – Скопје
- Обука на тема „Асистивна технологија“ во рамките на Проектот „Инклузија на деца со попреченост од предучилишна возраст“ - УНИЦЕФ во соработка со здружението „Отворете ги прозорците“ – Скопје
- Обуки „Основи на социјална кохезија и културен дијалог“ – МТСП, УНИЦЕФ, Британска амбасада – Скопје
- Работилници „Вовед во менторство“- ЕУ во рамките на Проектите Годишна акциона програма за 2017 година - поддршка на ЕУ за образование, вработување и социјална политика и ИПА II - „Подигнување на квалитетот на предучилишното образование и грижа“
- Работилници за воспитувачи во рамките на проектот „Подобрување на социјалните услуги во предучилишното воспитание.“ - МТСП со поддршка на Светска банка во соработка со ЕЦДЦОР - Скопје

Во својата воспитно-образовна работа воспитувачите редовно користеа и консултираа стручна литература, литература за деца, списанија за деца, општа литература и се што е ново и актуелно во Републиката и пошироко, следејќи ги новините и преку користење на интернет.

б) За квалитетно и професионално планирањето и реализацијата на Програмата за стручно усовршување на згрижувачкиот и воспитниот кадар беа вклучени тимот на стручни работници: педагог и социјален работник под раководство на директорот на градинката.

Во учебната 2018/2019 година Програмата за стручно усовршување на воспитно-згрижувачкиот кадар се реализираше низ повеќе видови на активности, од повеќе домени, како и од повеќе аспекти: педагошки, психолошки, дидактички, методички, здравствен и сл.

Содржините на дополнителните Програми и Проекти се реализираа преку практични активности и работилници со децата и родителите, ангажираноста и посветеноста на воспитниот- згрижувачкиот кадар, стручниот тим Директорот како и преку соработката со разни институции, установи од потесната и пошироката средина.

11. Заклучни согледувања и предлог мерки за подобрување на воспитно – образовната работа

Дејноста на детската градинка се обезбедува и остварува преку згрижување и воспитание на деца од предучилишна возраст. За обезбедување на услови за нормален претстој на децата во детската градинка и животен стандард што одговара на физичкиот, менталниот, емоционалниот, моралниот и социјалниот развој на детето, за подобрување и зачувување на здравјето и психофизичкиот развој на детето неопходно е да се обезбедат средства. Врз основа на утврдените извори за финасирање и трошоци потребни за остварување на дејноста со децата според нормативите и стандардите согласно Програмата за воспитно образовна работа, во тековната година потребите од набавка се планирани и утврдени по поделни видови на трошоци, набавки кои се неопходно потребни за остварување на дејноста. За таа намена изготвивме Годишен финансиски план како и Годишен план за јавни набавки. Согласно законот за Детска заштита трошоците за нормално остварување на дејноста се обезбедуваат првенствено од средствата од корисниците на услуги – родителите и од буџетот на општината-средства од наменски дотации. Во текот на годината имаме доспеани долгови за престој на деца и истите ги спроведуваме преку законска регулатива.

Средствата обезбедени по овие основи се користат наменски, рационално и економично во согласност со Законот за извршување на Буџетот како и други нормативни акти, како и со претходно изготвени месечни и квартални финансиски планови врз основа на Годишниот финансиски план кои се доставуваат и одобруваат од страна на Општината Чаир.

Контрола на динамиката на реализирањето на финансиските средства се остварува со водење на ЕСПЕО (**Електронски Систем за Пријавување и евиденција на обврски**) системот на министерството за финансии.

И оваа година се соочивме со идентичен проблем поврзан со редовната наплата на нашите побарувања. Имајќи ја во предвид општата тешка економска состојба во државата би сакала и да потенцирам дека цената за претстој на децата во установата остана непроменета а животните трошоци како и трошоците за комуналии повторно имаа пораст што директно влијаеше врз нормалното функционирање на нашата установа. Од тие причини од витално значење е редовната наплата на побарувањата кои се во директна корелација на овозможување квалитетен и удобен претстој на децата во установата. Од тие причини моите и активностите на мојот стручен тим на состаноците на Активот на воспитувачи и негователи беа особено насочени кон решавање на истиот со препорака за нивна максимална ангажираност.

Во поглед на тековното инвестиционо одржување и функционирање на објектите во кој се остварува најголем дел од дејноста на градинката и во овој изминат период вложувавме максимални напори истите нормално да функционираат и со тоа да обезбедиме оптимални услови за претстој на децата. Во таа насока ги превземавме следните активности:

И покрај фактот дека имаме потреба од реконструкции и интервенции во нашите објекти истите не се пречка за реализирање на воспитно образовната дејноста на квалитетно и задоволувачко ниво.

Воспитно-образовната работа во градинката, од страна на сите вработени се реализираше континуирано, професионално, одговорно и координирано. Позитивните аспекти и резултати кои што се досега постигнати не обврзуваат и мотивираат, на постоечките професионални темели од овој тим на вработени, воспитно-образовната дејност да ја подигнеме на уште повисоко ниво. За таа цел во идниот период ќе се залагаме и насочиме кон:

- избирање на теми и проекти кои ќе дадат успешни воспитно-образовни резултати кај децата;
- зголемено иницирање и залагање во развојни и други проучувања во градинката и надвор од неа;
- организирање на семинари, работилници, стручни предавања, за едукација на кадарот на повисоко ниво, со стручни лица кои соработуваат со градинката;
- да се работи на поголема сплотеност помеѓу вработените и тимското работење;
- да се работи на поголема меѓусебна комуникација помеѓу вработените;
- зголемено ниво на ангажирање на сите вработени, да ги заштитуваат и промовираат интересите на градинката во секое време, и на секое место;
- збогатување со дополнителни активности со цел задржување и привлекување интересот на децата;
- дополнување на аудио-визуелните и дидактичките средства за работа со децата;
- подобрување, интензивирање на комуникацијата и соработката со БРОМ и нивните советодавни служби;
- збогатување на интеракциската комуникација помеѓу родителите и вработените во градинката;
- активно учество во давање насоки и упаства на родителите од страна на воспитниот и стручниот тим на градинката, за успешно решавање на проблеми и препреки преку индивидуални разговори, едукативни работилници;

- збогатување на советодавната дејност на стручниот и воспитниот тим на градинката за се она што е забележано кај детето преку семејни работилници, родителски средби и сл.

Деловоден број/ Numri i protokollit 0102 –440
Датум / Data 24.09.2021

Директор

Даниела Костенцова
